

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M,

Bescherming persoonlijke levenssfeer

R

TER BESLISSING

Datum
14 augustus 2024
Onze referentie
BZ2403751

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Kabinetsreactie advies IGH inzake optreden Israël in de bezette Palestijnse Gebieden

Aanleiding

- Op 19 juli 2024 heeft het Internationaal Gerechtshof (IGH) advies uitgebracht in de adviesprocedure over het optreden van Israël (ISR) in de bezette Palestijnse Gebieden, met inbegrip van Oost-Jeruzalem, en de rechtsgevolgen daarvan.
- Het Tweede Kamerlid Piri heeft, gesteund door een meerderheid, verzocht om een Kamerbrief waarin "het kabinet aangeeft hoe zij de uitspraak interpreteert en welke consequenties de uitspraak heeft voor het kabinetsbeleid ten aanzien van ISR en de Palestijnse Gebieden, inclusief het ontmoedigingsbeleid.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met verzending van bijgevoegde Kamerbrief en de aankondiging daarin dat het kabinet eventuele aanpassingen van het huidige beleid verder zal bestuderen.

U wordt daarna nader geïnformeerd over de mogelijke handelingsposities voor het Nederlandse beleid.

Kernpunten

- Op verzoek van Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) heeft het IGH op 19 juli 2024 een advies uitgebracht over (a) de internationaalrechtelijke gevolgen van het optreden van ISR in de bezette Palestijnse Gebieden alsmede (b) de gevolgen voor de juridische status van de bezetting door ISR van de Palestijnse Gebieden en de rechtsgevolgen daarvan voor ISR, de internationale gemeenschap en de VN.
- Belangrijkste elementen van het advies betreffen de onrechtmatigheid van de bezetting, de vaststelling van het IGH dat sprake is van een schending van artikel 3 van het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie met betrekking tot rassenscheiding en

apartheid, en dat de Oslo-akkoorden ISR niet ontslaan van de verplichtingen onder het bezettingsrecht.

Datum
14 augustus 2024
Onze referentie
BZ2403751

- Adviezen van het IGH zijn niet juridisch bindend, maar wel gezaghebbend omdat het voornaamste gerechtelijke orgaan van de Verenigde Naties (VN) daarin een uiteenzetting geeft van het geldend internationaal recht.

Internationale en diplomatieke belangen

- In de kabinetsreactie worden het advies van het IGH en het huidige beleidskader (inclusief het ontmoedigingsbeleid) beschreven. Tot slot wordt – indien u daarvoor kiest – aangekondigd dat het kabinet eventuele aanpassingen van het huidige beleid verder zal bestuderen.

Toelichting

Deelname NL aan adviesprocedure

Ter bevordering van de ontwikkeling van de internationale rechtsorde neemt NL in beginsel deel aan adviesprocedures voor het IGH. Nederlandse deelname is een manier om het IGH te adviseren over het toepasselijk internationaal recht en om de Nederlandse visie daarop onder de aandacht te brengen van het Hof.

De hoorzittingen in deze adviesprocedure vonden plaats in februari 2024. NL heeft op 20 februari 2024 een mondelinge bijdrage geleverd. De bijdrage van Nederland beschreef het toepasselijk internationaal recht alsmede de rechtsgevolgen van de schendingen daarvan. De Nederlandse bijdrage liet het evenwel aan het IGH om conclusies te trekken over de toepassing van het internationaal recht op de feitelijke situatie in de bezette Palestijnse Gebieden.

Wegens onvoorziene omstandigheden in het besluitvormingsproces heeft NL de tijdig opgestelde zienswijze na het verstrijken van de deadline op 25 juli 2023 pas op 9 augustus 2023 ingediend. De deelname aan het schriftelijke deel van deze adviesprocedure werd daarom niet door het IGH geaccepteerd. De mondelinge zienswijze van NL was een samenvatting van de beoogde schriftelijke zienswijze en is terug te lezen in het openbare transcript van de hoorzitting.

Vooruitzicht opvolging advies in AVVN

Internationale en diplomatieke belangen

Internationale en diplomatieke belangen

Datum
14 augustus 2024
Onze referentie
BZ2403751

Oslo-akkoorden

Het IGH gaat ook in op de Oslo-akkoorden (Oslo I-akkoord en Oslo II-akkoord). Het Hof erkent dat ISR en de Palestinian Liberation Organization (PLO) door middel van de Oslo-akkoorden afspraken hebben gemaakt over hun bevoegdheden en verantwoordelijkheden ten aanzien van de door ISR bezette gebieden. ISR heeft op basis van de Oslo-akkoorden zeggenschap over een groot deel van de bezette gebieden totdat ISR en de PLO tot andere afspraken en uiteindelijk een tweestaten-oplossing komen. Daarbij is inachtneming van de internationaal aanvaarde normen en beginselen op het gebied van de mensenrechten en de rechtsstaat van belang. De resoluties van de VNVR (e.g. Resoluties 1515, 2735, 2334, 77/126) respecteren de Oslo-akkoorden en de daarmee gepaarde tweestaten-oplossing. Het Hof geeft aan dat de legitieme rechten van het Palestijnse volk die zijn erkend in de Oslo-akkoorden het recht op zelfbeschikking omvat. Verder geeft het Hof aan dat de Oslo-akkoorden partijen verbieden om "enige stap te initiëren of te nemen die de status van de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook zou veranderen, in afwachting van de uitkomst van de onderhandelingen over de permanente status" (Oslo II-akkoord, Art. XXXI (7)). Het Hof merkt ook op dat het bij de interpretatie van de Oslo-akkoorden rekening moet worden gehouden met artikel 47 van het Vierde Verdrag van Genève, dat bepaalt dat de beschermde bevolking de voordelen van het Verdrag niet mag worden ontnomen door een overeenkomst tussen de autoriteiten van de bezette gebieden en de bezettende macht. Samenvattend stelt het IGH advies vast dat de Oslo-akkoorden ISR niet ontslaan van de verplichtingen onder het bezettingsrecht. Voorbeelden van door het IGH vastgestelde schendingen van het bezettingsrecht zijn de gedwongen verplaatsing van personen, het verplaatsen van de eigen bevolking naar bezet gebied en de vernietiging van eigendom.